

Croup (Somali)

Infekshanka loo yaqaan Croup

Croup waa infekshan uu keeno fayraska kaas oo ku dhasha neef-mareenka. Fayrasku wuxuu sababaa in larynx (sanduuqa codka), trachea (tubada hawada) iyo bronchi (hawo-mareenada waaweyn ee sambabada) ay bararaan taasoo adkeynaysa inuu ilmahaagu neefsado. Carruurta qabta infekshanka croup waxaa ku dhaca qufac daran, oo qeyladiisu dheertahay waxayna sameyn karaan qeylo, cod sare ah marka ay neefsanayaan.

Infekshanka croup-ku wuxuu inta badan ku dhacaa carruurta da'doodu u dhaxayso 6 bilood iyo 6 sano, laakiin wuxuu saamayn karaa carruurta waaweyn.

Wuxuu u badan yahay xilliyada qaboobaha.

Calaamadaha lagu garto

Infekshanka croup caadi ahaan wuxuu ku bilaabmaa 1 ilaa 2 maalmood oo ah calaamadaha hargabka caadiga ah (qandho fudud iyo diif). Marka uu fayrasku faafo ilmahaagu waxa laga yaabaa inuu la kulmo:

qufac qeylo dheer (wuxuu u ekaan karaa shaabad)
cod xabeeb ah

dhawaaq dheer marka aad neefta qaadaneysa
neefta oo ku adkaata
neefsashada oo ka dhaqsi badan sida caadiga ah
cune xanuun

abateed la'aan (oo ay ku jirto in xataa aan cabitaan la rabin)

Calaamaduha lagu garto infekshankaan waxay inta badan si lama filaan ah u bilaabmaan habeenkii waxaana laga yaabaa inay soo roonaadaan maalintii.

Daawaynta

Carruurta waxay caadi ahaan soo roonaadaan 3 ilaa 4 maalmood iyagoon wax daaweyn ah helin. Dhakhtarku waxa uu kugula talin karaa waxyaabaha soo socda si ay uga caawiyaan calaamadaha infekshanka:

- daawooyinka xanuunka sida paracetamol (Panadol ama Dymadon) ama ibuprofen (Nurofen)
- daawo sharoobo ah (steroids) oo loogu talagalay inay daaweyso neefta ilmahaaga ee shanqarta dheer. Tani waxay ku yarayn kartaa neefta ilmahaaga ee shanqarta dheer dhawr saacadood gudahood, laakiin qufaciisu wuxuu sii socon karaa ilaa 2 toddobaad.
- daawo lagu qaadanaayo maaski (nebulizer) hadii calaamadaha xanuunka ay aad u daran yihiin.

Daryeelka guriga

Inta badan kiisaska infekshanka croup waxaa si badbaado leh loogu daweyn karaa guriga. Waxaad ku caawin kartaa ilmahaaga inuu soo roonaado adigoo sameynaya waxyaabaha soo socda:

- inaad ilmahaaga dejisid (oohintu way uga sii dari kartaa dhawaaqa infekshanka croup)
- inaad ku dhiirigelisid ilmahaaga inuu is toosiyo markuu fadhiyo (tani waxay ka caawin kartaa inuu si fudud u neefsado)
- inaad siisid dawo xanuun baabi'isa sida paracetamol ama ibuprofen. Raac tilmaamaha ku yaal dhalada ama xirmada ay daawada ku jirto si aad u ogaatid qiyaasta saxda ah. Ha siin ilmahaaga wax ka badan inta lagu taliyay in la siiyo maalintii.

Wixii talo caafimaad ah oo aan degdeg ahayn, wac 13 HEALTH (13 43 25 84) si aad ula hadasho kalkaaliso diiwaangashan 24 saacadood maalintii, todobada maalmood ee wiiggii qiimaha wicitaankana wuxuu la mid yahay adoo xaafada aad degan tahay wacaayo oo kale.

Weydiiso turjubaan haddii aad u baahan tahay.

Goorta loo baahan yahay in la arko dhakhtar

U tag GP-gaaga haddii ilmahaagu qabo calaamadaha infekshanka croup. GP-ga ayaa baadhi doona ilmahaaga oo ka waraysan doona calaamadaha infekshanka iyo in uu hore ugu soo dhacay infekshanka croup. Badanaa baaritaan in la sameeyo looma baahna.

Gee ilmahaaga qaybta gargaarka degdega ah (emergency department) ee kuugu dhow haddii laga helay croup oo xaaladdoodu ka sii darayso.

Wac Seddexda Ebar (000) isla markiiba haddii ilmahaagu:

- uu si boobsiis ah u neefsanaayo
- ay ku adagtahay neefsashada
- uu midabkiisu aad u dhiig furan yahay, buluug ama grey yahay.

Waxaa soo saartay Waaxda Gurmada Degdegga ah, Isbitaalka Carruurta ee Queensland. Waxaan qiraynaa talooyinka macaamiisha iyo daryeelayaasha.

Resource ID: FS011 **Reviewed:** July 2022

Cudur-daar: Macluumaadkan waxaa soo saaray xirfadlayaasha daryeelka caafimaadka waxaana loogu talagalay in loo isticmaalo tilmaame kaliya iyo in lagu taageero, ee aan lagu beddelin, wadhadalka lala yeelanayo dhakhtarka ilmahaaga ama xirfadlayaasha daryeelka caafimaadka. Macluumaadka si joogto ah ayaa loo cusboonaysiiyaa, markaa fadlan hubi inaad tixraacayso nuqulkii ugu dambeeyay. Raadso la-talin caafimaad, ee markaas ku habboon, walaacyada ku saabsan caafimaadka ilmahaaga.